

POSTANOWIENIE

Dnia 28 czerwca 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

Prezes SN Wiesław Kozielowicz

po rozpoznaniu na posiedzeniu w dniu 28 czerwca 2024 r.,

sprawy **T. S.**

oskarżonego z art. 231 § 2 k.k. w zb. z art. 284 § 2 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 K.K.

z powodu kasacji wniesionej przez Prokuratora Okręgowego w Lublinie na niekorzyść

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Lublinie

z dnia 29 stycznia 2024 r., sygn. akt II AKa 232/21

zmieniającego wyrok Sądu Okręgowego w Lublinie

z dnia 29 kwietnia 2021 r., sygn. akt IV K 237/15

oddala kasację jako oczywiście bezzasadną, a kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego obciąża Skarb Państwa.

[PGW]

UZASADNIENIE

Po rozpoznaniu apelacji złożonych przez oskarżyciela publicznego i obrońców T. S. od wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie z dnia 29 kwietnia 2021 r., sygn. akt IV K 237/15, Sąd Apelacyjny w Lublinie wyrokiem z dnia 29 stycznia 2024 r. o sygn. akt II AKa 232/21, zmienił zaskarżony wyrok sądu I instancji wobec T.S. w ten sposób, że:

- a) uchylił rozstrzygnięcie o karze łącznej pozbawienia wolności oraz o orzeczeniu przepadku na podstawie art. 45 § 1 k.k. za czyn z pkt I;
- b) T. S. uniewinnił od popełnienia czynu zarzucanego mu w pkt II i kosztami postępowania w tej części obciążył Skarb Państwa;
- c) w ramach czynu z pkt I T. S. uznał za winnego tego, że w okresie od czerwca 2007 r. do 15 grudnia 2009 r. w K. D. pow. P., woj. [...] i w W., działając w krótkich odstępach czasu i w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, jako zarządca masy upadłości [...] Sp. z o. o. z siedzibą w K. D., a następnie, jako syndyk tejże masy upadłości, będąc zobowiązanym na mocy postanowień Sądu Rejonowego w Lublinie XVIII Wydział Gospodarczy do spraw upadłościowych i naprawczych, odpowiednio z dnia 20 września 2006 r. o sygn. XVIII GU 37/06 i z dnia 22 czerwca 2009 r. o sygn. XVIII GUP 22/08, do zajmowania się sprawami majątkowymi masy upadłości, działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, wspólnie i w porozumieniu z innymi ustalonymi osobami, przywłaszczył powierzone mu mienie spółki [...] w upadłości w łącznej kwocie 123 893,44 zł., w ten sposób, że obciążył masę upadłości wydatkami z tytułu usług serwisowych, bieżącego serwisu maszyn i urządzeń przez [...] w W. na kwotę 80 500 zł., [...] w L. na kwotę 20 000 zł., z tytułu weryfikacji majątku w związku z dzierżawą, przygotowaniem dokumentów do wyceny i wstępnej analizy przedsiębiorstwa przez ustalony podmiot na kwotę 23 393,44 zł., które to usługi nie zostały wykonane, zlecając wykonanie przelewów i wypłat z rachunku upadłej spółki na rzecz wskazanych podmiotów gospodarczych, to jest czynu z art. 284 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k. w brzmieniu sprzed nowelizacji wprowadzonej ustawą z dnia 5 listopada 2009 r., i za to na podstawie art. 284 § 2 k.k. i art. 33 § 2 k.k. w w/w brzmieniu skazał go na karę roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności i 200 (dwieście) stawek dziennych grzywny po 200 zł. każda;
- d) na podstawie art. 69 § 1 i 2 k.k. i art. 70 § 1 pkt 1 k.k. w brzmieniu sprzed nowelizacji wprowadzonej ustawą z dnia 5 listopada 2009 r., wykonanie kary pozbawienia wolności warunkowo zawiesił na okres 5 lat tytułem próby;
- e) na podstawie art. 41 § 1 k.k. orzekł zakaz wykonywania zawodu syndyka na okres 5 lat,
- f) ustalił, że rozstrzygnięcie wydane na podstawie art. 63 § 1 k.k. o zaliczeniu tymczasowego aresztowania dotyczy kary grzywny;

g) zasądził od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa 8 300 zł. tytułem opłaty za obie instancje.

Na podstawie art. 519 k.p.k. i art. 520 § 1 i 2 k.p.k. powyższy wyrok, w części uniewinniającej T. S., tj. w zakresie czynu z pkt II, został zaskarżony kasacją przez Prokuratora Okręgowego w Lublinie na złożoną niekorzyść. Prokurator Okręgowy w Lublinie w kasacji **zarzucił** rażące naruszenie prawa karnego procesowego, tj. art. 7 k.p.k. art. 410 k.p.k. i art. 424 § 1 k.p.k. w zw. z art. 458 k.p.k., które miało istotny wpływ na treść wyroku Sądu Apelacyjnego w Lublinie II Wydział Karny z dnia 29 stycznia 2024 r. o sygn. akt II AKa 232/21, polegające na:

1) błędnej ocenie opinii [...] Sp. z o. o. z siedzibą w P., której pełności, jasności i braku sprzeczności sąd odwoławczy nie kwestionował i poprzestał na stwierdzeniu o braku dowodów ją podważających, przy czym nie zachodziła konieczność uzupełnienia tej opinii i wyciągnięciu przez sąd odwoławczy nieprawidłowych wniosków odnośnie do zasadności wydatków [...] Sp. z o. o. w W. i [...] Sp. z o. o. w W., którymi syndyk obciążył masę upadłości [...] S. A. w K., jak też relacji prawnej syndyka wobec powiązanych z nim spółek [...] i [...], a w konsekwencji błędnych ustaleń co do zamiaru z jakim działał T. S. i co do przysporzenia przez niego spółkom [...] i [...] korzyści majątkowej w związku ze zlecaniem przelewów środków pieniężnych z masy upadłego,

2) błędnej ocenie sądu odwoławczego zeznań świadka G. K. oraz dokumentów w postaci zarządzeń sędziego - komisarza G. K. zatwierdzających sprawozdania rachunkowe syndyka T. S., która doprowadziła do niezasadnego uznania czynności syndyka T. S. w postępowaniu upadłościowym za prawidłowe, podczas gdy zabezpieczona od T. G. korespondencja mailowa dowodzi istniejącego pomiędzy G. K., T. S. i T. G. porozumienia m. in. co do biegu postępowania upadłościowego oraz świadomości sędziego - komisarza o obciążaniu przez syndyka masy upadłości [...] niezasadnymi wydatkami,

które to naruszenia prawa skutkowały uniewinnieniem T. S. od popełnienia czynu z pkt II,

3) sporządzeniu uzasadnienia wyroku bez dokonania szczegółowej analizy całego zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, w tym korespondencji mailowej T. G. zabezpieczonej w wyniku przeszukania

pomieszczeń [...] w W., a nadto błędnym przedstawieniu w nim treści rozstrzygnięcia sądu I instancji w zakresie czynu z pkt II, co spowodowało, że II - instancyjna kontrola wyroku zapadłego wobec T. S. jawi się jako dowolna, wybiórcza i niedostatecznie wnikliwa.

Podnosząc te zarzuty **wniósł** o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu w Lublinie do ponownego rozpoznania.

Sad Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja Prokuratora Okręgowego w Lublinie jest oczywiście bezzasadna, w rozumieniu art. 535 § 3 k.p.k.

W doktrynie wskazuje się, iż oczywiście bezzasadna kasacja, to taka kasacja, która bądź to już po jej analizie i skonfrontowaniu z materiałami sprawy, bez potrzeby głębszego w nie wnikania, bądź po takim wniknięciu, jest w sposób niebudzący wątpliwości niezasadna, gdyż stanowi jedynie polemikę z argumentacją sądu, którego orzeczenie zaskarża lub przywołuje argumentację nie mającą żadnego pokrycia w przepisach prawa albo nieprzystającą do realiów danego procesu lub wskazuje na uchybienia, jakie w ogóle w realiach danej sprawy nie wystąpiły, albo na uchybienia, które wprawdzie rzeczywiście wystąpiły, ale nie mogły one mieć istotnego wpływu na treść zaskarżonego kasacją orzeczenia (por. np. L. Paprzycki, Oczywiście bezzasadność i oczywiście zasadność kasacji, w: P. Hofmański, K. Zgryzek (red.), Współczesne problemy procesu karnego i wymiaru sprawiedliwości. Księga ku czci Profesora Kazimierza Marszała, Katowice 2003, T. Grzegorzczak, Kasacja jako nadzwyczajny środek zaskarżenia w sprawach karnych i jej skuteczność w praktyce, Państwo i Prawo 2015, nr 6). Kasacja strony, jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia i jej podstaw (przyczyn kasacyjnych) nie można w żadnym wypadku łączyć z przyczynami odwoławczymi charakterystycznymi dla apelacji. Kasacja strony jest wnoszona od orzeczenia sądu odwoławczego, nie zaś od orzeczenia sądu pierwszej instancji, co jasno wynika z treści przepisu art. 519 k.p.k. W przypadku apelacji zarzuty mogą obejmować: obrazę prawa materialnego (art. 438 pkt 1 k.p.k. i art. 438 pkt 1 a k.p.k.), obrazę przepisów prawa procesowego (art. 438 pkt 2 k.p.k.), błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia (art. 438 pkt 3 k.p.k.), rażącą

niewspółmierność orzeczonej kary (art. 438 pkt. 4 k.p.k.). Kontrolą zaś kasacyjną objęte są wyłącznie kwestie prawne, i to jeszcze zawężone do kategorii uchybień wymienionych w art. 523 § 1 k.p.k. popełnionych przez sąd odwoławczy. W myśl tego przepisu podstawą kasacyjną, oprócz uchybień wymienionych w art. 439 k.p.k. (gdzie są wskazane tzw. bezwzględne podstawy uchylania zaskarżonego orzeczenia), może być jedynie inne rażące naruszenie prawa (przepisów prawa materialnego, jak też przepisów prawa procesowego), jeżeli mogło ono mieć istotny wpływ na treść orzeczenia sądu odwoławczego. W trybie kasacji dochodzi zatem do kontroli zaskarżonego orzeczenia sądu odwoławczego tylko z punktu widzenia naruszenia prawa, z wyłączeniem, w zasadzie, badania prawidłowości poczynionych przez sąd ustaleń faktycznych. Sąd Najwyższy orzekając w trybie kasacji, nie jest zatem władny dokonywać ponownej oceny dowodów zgromadzonych w sprawie i na podstawie własnej ich oceny kontrolować poprawność dokonanych ustaleń faktycznych. Specyfika i wyjątkowość postępowania kasacyjnego nie pozwala zatem na prowadzenie dublującej, „trzecioinstancyjnej” kontroli orzeczenia sądu pierwszej instancji (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 2 kwietnia 2015 r., IV KK 8/15, sygn. akt LEX nr 1666908). Charakter kasacji, jako nadzwyczajnego środka zaskarżenia wnoszonego od prawomocnego wyroku sądu odwoławczego, z powodu rażącego naruszenia przez ten sąd prawa, nie pozwala również na kwestionowanie w tym środku poczynionych w sprawie ustaleń faktycznych (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 lutego 2016 r., sygn. akt V KK 457/15, LEX nr 1991147).

Lektura kasacji złożonej przez Prokuratora Okręgowego w Lublinie prowadzi do wniosku, że podniesione w niej zarzuty naruszenia prawa procesowego nie spełniają powyższych wymogów. Zarzuty te sprowadzają się tak naprawdę do negowania oceny istniejących dowodów i kwestionowania opartych na nich ustaleń faktycznych, tylko dlatego, że nie przystają do wizji prezentowanej przez Autora kasacji – Prokuratora Okręgowego w Lublinie, co jak wiadomo, nie może być podstawą skutecznego zarzutu rażącego naruszenia art. 7 k.p.k. w postępowaniu kasacyjnym (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 kwietnia 2017 r., sygn. akt IV KK 418/16, LEX nr 2312035). Prezentowanie własnych ocen co do wiarygodności relacji świadków (w tym wypadku zeznań świadka G. K.) i

negowanie poszczególnych okoliczności faktycznych, nie mieści się w rygorach ustawowych postępowania kasacyjnego (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 28 października 2014 r., sygn. akt III KK 323/14, Lex nr 1622132). W pierwszym zarzucie kasacyjnym Prokurator Okręgowy w Lublinie zresztą wprost kwestionuje ustalenia faktyczne co do zamiaru, w jakim działał T. S., ale też i ustalenia w przedmiocie przysporzenia przez niego spółkom [...] i [...] korzyści majątkowej w związku ze zleceniem przelewów środków pieniężnych z masy upadłego. Z kolei w drugim zarzucie kasacyjnym powołuje się na istnienie rzekomego porozumienia pomiędzy w/w świadkiem, T. S. i T. G. co do przebiegu postępowania upadłościowego.

Nie ulega wątpliwości, że skuteczność kasacyjnego zarzutu naruszenia art. 7 k.p.k. zależy od wykazania, że sąd odwoławczy poczynił nowe lub odmienne, niż sąd pierwszej instancji ustalenia faktyczne, naruszając przy tym określoną w powołanej normie zasadę swobodnej oceny dowodów. W niniejszej sprawie Sąd Apelacyjny w Lublinie rzeczywiście dokonał nowych ustaleń, w konsekwencji uniewinniając T. S. od czynu zarzucanego mu w pkt. II aktu oskarżenia, lecz uczynił to w zgodzie z regułami określonymi art. 7 k.p.k. Nie uchybił też normom wyrażonym w art. 433 § 2 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k. Zmiana wyroku w tym zakresie mieściła się w granicach prawa, albowiem Sąd Apelacyjny w Lublinie w realiach sprawy mógł uznać że brak jest podstaw, by zysk dwóch spółek kapitałowych tj. [...] i [...] traktować jako wynagrodzenie syndyka, skoro spółki te stanowią odrębne byty posiadające osobowość prawną, prowadzące działalność gospodarczą na swój rachunek, obliczoną rzecz jasna na osiągnięcie zysku, wykazał, że w przedmiotowej sprawie nie doszło do naruszenia przepisu art. 162 ust. 1 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. Prawo upadłościowe i naprawcze. Trafnie wskazał Sąd Apelacyjny w Lublinie w pisemnym uzasadnieniu, iż cyt. „brak jest namacalnej podstawy prawnej, by zysk owych spółek traktować, jako wynagrodzenie syndyka. Słusznie obaj skarżący obrońcy odwołują się tu do zapisów Krajowego Rejestru Sądowego, bo wszak jasno z nich wynika, że [...] i [...] to spółki kapitałowe (z ograniczoną odpowiedzialnością), a więc odrębne byty posiadające osobowość prawną, podmioty gospodarcze, prowadzące działalność gospodarczą na swój rachunek, obliczoną rzecz jasna na osiągnięcie zysku (vide k. 4439 i nast. oraz 4539

i nast.). O ile w przypadku spółki [...] widnieje tam, jako wspólnik (obok M. H. S. i J. S. - pozostałych wspólników) i wiceprezes zarządu (funkcję prezesa pełnił M. S., wiceprezesa A. M., zaś prokurenta K. W.), o tyle w przypadku spółki [...] jego nazwisko nie pojawia się tam w ogóle, co oznacza, że nie był jej udziałowcem, ani też nie pełnił w niej żadnej funkcji. Jako wspólnik i prezes zarządu widnieje tam M. H. S., zaś funkcję drugiego prezesa i wiceprezesa zarządu pełnili - odpowiednio – K. J. W. oraz K. R. W. W zaistniałej sytuacji autorytatywne stwierdzenie biegłego, a w ślad za nim orzekającego sądu, że oto zysk, jaki osiągnęły obie spółki stanowi wynagrodzenie T. S. nie znajduje jakiegokolwiek prawnego umocowania, w tym zwłaszcza w Kodeksie spółek handlowych, określającym między innymi status spółek z ograniczoną odpowiedzialnością, jako odrębnych podmiotów prawa handlowego. Zważyć wypada, że biegły wyprowadzając taki wniosek nie odwołał się nawet do przepływów środków w obu tych spółkach, ewentualnych umów o pracę, czy innych dokumentów, wskazujących na fakt otrzymywania przez oskarżonego stosownego wynagrodzenia, czy dywidendy; nie jest też zrozumiałe, a w każdym razie udowodnione, dlaczego i na jakiej podstawie wykluczył z udziału w zysku wspólników, czy członków zarządu tych podmiotów gospodarczych. Arbitralne założenie, że beneficjentem całego zysku osiągniętego przez obie spółki był T. S. jest w tych warunkach całkowicie dowolne i rzecz jasna nie mogło spotkać się z akceptacją Sądu odwoławczego.”

Kierując się przedstawionymi motywami Sąd Najwyższy, na podstawie art. 537 § 1 k.p.k. i art. 535 § 3 k.p.k., rozstrzygnął jak w postanowieniu.

[PGW]

[ms]